

Date: 3rdDecember-2024

**XORIJIY TILLARNI O'RGANISHDA PSIXOLOGIYANING O'RNI VA
AHAMIYATI.**

Olimjonova Ziyat Bobomurod qizi

International school of finance technology and science instituti

katta o'qituvchisi

Bahriddinov Y.N.

Xorijiy til va o'qitish yo'nalishi 1-bosqich talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada chet tilini o'rganishda psixologiyaning qay darajada ahamiyatga ega ekanligi ko'rib chiqiladi. Shuningdek, chet tilini o'rganishda psixologiyaning muhim o'rin egallashi ko'rsatib o'tiladi. Bundan tashqari maqolada chet tilini endi o'rganuvchi o'quvchilar psixologik-pedagogik tavsiyalar berib o'tilgan.

Kalit so'zlar: Ingliz tili, motivatsiya, iroda kuchi, diqqat, o'quv jarayoni, ko'nikma, malaka.

**РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ ПСИХОЛОГИИ В ИЗУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫХ
ЯЗЫКОВ.**

Аннотация: В данной статье рассматривается значение психологии в изучении иностранного языка. Также показано, что психология играет важную роль в изучении иностранного языка. Кроме того, в статье даны психолого-педагогические рекомендации для студентов, изучающих сейчас иностранный язык.

Ключевые слова: темперамент, мотивация, сила воли, внимание, процесс обучения, умение, компетентность.

**РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ ПСИХОЛОГИИ В ИЗУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫХ
ЯЗЫКОВ.**

Abstract: This article examines the importance of psychology in learning a foreign language. It also shows the important role of psychology in learning a foreign language. In addition, the article provides psychological and pedagogical recommendations for students who are just learning a foreign language.

Keywords: temperament, motivation, willpower, attention, learning process, skills, competence.

Zamonaviy sharoitda ingliz tilini o'rganish masalalari tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Chet tillari madaniyatlararo va tillararo aloqaning etakchi vositasi bo'lib xizmat qiladi, global o'ziga xoslikni yaratish vositasi bo'lib xizmat qiladi. Shu bilan bir qatorda bugungi globallashgan dunyoda ingliz tilini o'zlashtirish shaxsiy va professional muvaffaqiyat uchun muhim omillardan biriga aylangan. Xalqaro hamkorlik va iqtisodiy

Date: 3rdDecember-2024

aloqalar kengayib borayotgan bir paytda, ingliz tilida bemalol mulohaza qila oladigan, yuqori malakali mutaxassislar har bir mamlakatning taraqqiyoti uchun zarurdir.

Ingliz tilini bilish nafaqat o'z sohasida muvaffaqiyatga erishish, balki chet elda ishga joylashish yoki ta'lim olish kabi imkoniyatlarni ham taqdim etadi. Masalan, iqtisodiy hamkorlik ortib borayotgani sababli chet tillarini biladigan mutaxassislarga talab ortmoqda. Bu esa ba'zi hollarda kishilarning boshqa davlatlarga ko'chib o'tishiga, o'sha davlatlarning tilini va madaniyatini o'rganishlariga sabab bo'ladi. Shu boisdan, ingliz tilini o'rganish nafaqat shaxsiy, balki madaniy va ijtimoiy rivojlanishni ham qo'llab-quvvatlaydi. Qaysi tilni o'rganishdan qat'i nazar, psixologiyaning roli beqiyos bo'lib, psixologiya va til bir-biriga uzviy bog'liqdir. Adabiyotlarda qayd etilishicha, ko'plab taniqli olimlar ta'lim jarayonini samarali qilish uchun pedagogik yondashuvlarni psixologiya bilan birlashtirishga uringanlar. Masalan, G. Maneska, H. G. Ollendorff, X. Svit va X. Palmer psixologik nazariyalarni til o'qitish usullarida muvaffaqiyatli qo'llashni maqsad qilgan

Ingliz tilini o'rganishda psixologik omillar orasida motivatsiya, qiziqish va qobiliyat muhim o'rin tutadi. Ayniqsa, bolalar yoshida til o'rganishda ota-onalar va o'qituvchilarning qo'llab-quvvatlashi ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi. Shu bilan birga, o'qituvchilarning yoshga mos yondashuvlarni tanlashi va diqqatni jalb qiluvchi usullardan foydalanishi o'qituvchilarning materialni yaxshiroq o'zlashtirishiga yordam beradi. Bugungi kunda jamiyat taraqqiyoti tufayli o'qitish metodlari va texnologiyalarining yangilanishi muhim ahamiyat kasb etmoqda. Samarali natijaga erishish uchun innovatsion usullarni qo'llash zarur. Masalan, S. Hardjono o'qituvchi quyidagi bilimlarga ega bo'lishi kerakligini ta'kidlagan:

- Umumiy psixologiya nazariyasi;
- Yosh psixologiyasi;
- Psixologik rivojlanish darajalari va ularning tipologiyasi;
- Individual psixologik xususiyatlar.

Talabning temperamenti, uning fikrlash tezligi xususiyatlari, idrok, diqqat va xotira xususiyatlari va o'rtasida bog'liqlik mavjud. uning chet tilini o'rganishdagi qiyinchiliklari. Chet tilini o'zlashtirishga individual shaxsiy xususiyatlar, masalan temperament ham ta'sir qiladi deb taxmin qilinadi. Misol uchun, tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, flegmatik va melankolik temperamentli o'qituvchilar chet tilini o'rganishda eng katta qiyinchiliklarga duch kelishadi. Chet tilini o'zlashtirishda kognitiv jarayonlar katta rol o'ynaydi: diqqat, idrok, xotira. Xolerik va sangvinik odamlarda diqqat, idrok, xotira kabi aqliy kognitiv jarayonlarning rivojlanishi flegmatik va melankolik odamlarga qaraganda samaraliroq sodir bo'ladi. Xotiraning mexanik xotira, obrazli xotira, og'zaki-mantiqiy xotira va ixtiyoriy xotira kabi turlari chet tilini o'zlashtirishda katta ahamiyatga ega bo'lib, nutq faoliyatining barcha turlarida rivojlanishi kerak. Xoleriklar og'zaki xotiraning yuqori mahsuldorligini va ixtiyoriy xotiraning yuqori darajasini namoyish etadi. Umuman olganda, bu o'qituvchilar ma'lumotni etkazib berishning o'rtacha tezligini ushlab turadilar, ma'lumotni qabul qilish samarali bo'ladi va o'rnatmasdan ular so'zlarni o'rnatishdan ko'ra

Date: 3rdDecember-2024

yaxshiroq eslab qolishadi. Flegmatik odamlar og'zaki xotira unumdorligining past darajasiga va o'rta va past qisqa muddatli xotiraga ega.

Har bir o'qituvchining asosiy vazifasi o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishini ta'minlash va ularning ko'nikma hamda malakalarini oshirishdir. Samarali ta'lim uchun materialning mazmuni va taqdimot usuli muhim ahamiyatga ega. Material o'quvchining e'tiborini jalb qilib, uning iroda kuchi va qiziqishini uyg'otishi lozim. Shu sababli, o'qituvchilar dars jarayonini qiziqarli va interaktiv qilish uchun treninglar, mashqlar, va guruh faoliyatlaridan foydalanishlari tavsiya etiladi. Masalan, juftliklar shaklidagi treninglarda o'quvchilar rasm asosida suhbat qurishni o'rganadilar. Bu faoliyat nafaqat talaffuzni yaxshilaydi, balki muloqot qilish ko'nikmasini rivojlantirib, ijtimoiy munosabatlarni mustahkamlaydi. Ushbu yondashuv o'quvchilarning fikrlash qobiliyatini oshiradi va mustaqil ifoda qilishiga imkon yaratadi.

Xulosa o'rnida shuni aytishimiz mumkinki, chet tilini samarali o'rgatish faqat ta'lim metodikasiga emas, balki psixologik yondashuvlarga ham bog'liqdir. Psixologik omillarni hisobga olgan holda ishlab chiqilgan darslar o'quvchilarning bilim olish jarayonini osonlashtiradi va ularni yanada muvaffaqiyatli qiladi. Har bir o'qituvchining asosiy vazifasi o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishini ta'minlash va ularning ko'nikma hamda malakalarini oshirishdir. Samarali ta'lim uchun materialning mazmuni va taqdimot usuli muhim ahamiyatga ega. Material o'quvchining e'tiborini jalb qilib, uning iroda kuchi va qiziqishini uyg'otishi lozim. Shu sababli, o'qituvchilar dars jarayonini qiziqarli va interaktiv qilish uchun treninglar, mashqlar, va guruh faoliyatlaridan foydalanishlari tavsiya etiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. G'ayratovich, K. B., & Mirzohidovich, M. M. O. (2023). XOTIRA RIVOJLANISHINING ASOSIY OMILLARI VA SHART-SHAROITLARI. *Journal of new century innovations*, 27(2), 54-57.
2. Olimjonova, Z. B. Q., Ilhomov, S. O. O., & Anorboyeva, J. S. Q. (2023). JAMOADA KONFLIKTLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI. *Academic research in educational sciences*, 4(TMA Conference), 235-238.
3. Baxtiyarovna, S. D. (2022). OQITUVCHINING TALIM TEXNIKASI VA TALIM JARAYONIDAGI KASBIY MAXORATIDA MIMIKA VA PANTAMIMIKA, VERBAL VA NOVERBAL TASIR ETISH MEHANIZMLARI. *Scientific Impulse*, 1(3), 381-384.
4. Baxtiyarovna, S. D. (2022). KASBIY FAOLIYATDA JAMOANING O'RNI VA ROLI. *Scientific Impulse*, 1(3), 444-446.
5. Нуралиева, Д., & Абдусаматов, Х. (2021). Социально-психологические особенности услуг для разводящихся семей. *Общество и инновации*, 2(10/S), 493-498.
6. Karimovna, N. Y., Khasanboy, A., Iltifotkhon, A., Khabiba, N., & Adiba, M. (2023). Psychoemotional characteristics in psychosomatic diseases. *The Scientific Temper*, 14(04), 1444-1450.

